

TIBILA

1. Kuidas nimetatakse neid tänapäeva laste ja noorte hulgas ülipopulaarseid jalanõusid, millel on kannaosas eemaldatav (kanna sisse peidetav) rull.

2. Küsi sõna, mille mõned tähendused on järgmised:

Prohvet Muhammedi lemmiknaine, lisatiitliga „kõigi uskujate ema“;

Mandarini ja kantoni keeles „Eesti“;

Läti lauljanna lavanimi;

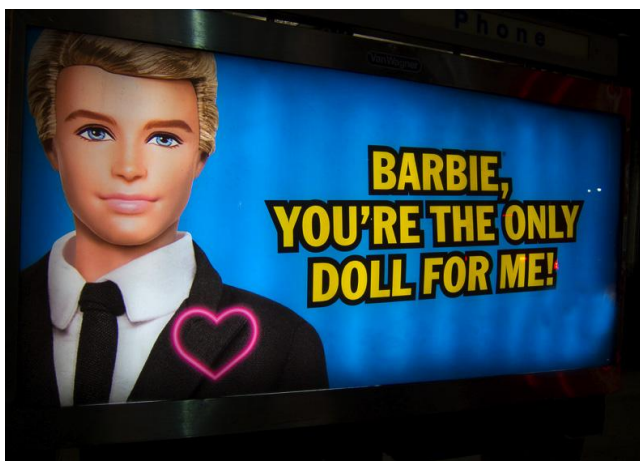
Briti reggae laulja, sündinud aastal 1962;

sellise pealkirjaga laul on järgmistel artistidel: John Coltrane, McCoy Tyner ja Death in Vegas;

sellise nimega tegelane on arvutimängudes Mighty Morphin Power Rangers, Romancing SaGa, Saints Row, Rumble Roses.

Lisaks kannavad sellist pealkirja mitmed filmid Indiast ja araabiamaadest, ämblike perekond jmt.

3. On üldlevinud info, et mõned aastad tagasi lõppes kuulsate plastiknukkude Barbie ja Keni vahel suur armulugu, mis oli alguse saanud 1961. aastal, mil nad kohtusid esimese ühise telereklaami võtetel. Sel austral levitatakse hoolega uudist, et Barbiel on jälle kallim, kelle soeng on nagu Justin Bieberil ning kes pillub hüüdlauseid: “Me oleme küll plastikust, kuid meie armastus on tõeline!” ning “Barbie, sa oled minu jaoks ainuke nukk!”. Mis nime kannab Barbie nüüdne silmarõõm?

4. Mis stiili esindajad on lisatud piltidel?

5. Kes on pildil?

MEESTE NALJAD

6. 17.-18. sajandi piraadilaevadel oli kasutusel mitmesuguseid lippe. Üldtuntud motiiviks on surnupealuu ja ristatud kondid, liivakell või luukere mustal taustal, mis pidid avaldama rünnatavatele hirmutavat mõju, sümboliseerima surma ja vahendama sõnumit, et tuleb alistuda võitluseta, sest vastasel korral pole loota armuandmist. Mida tähendas aga piraadilaeval heisatud punane lipp?

7. Kõigile geisritele nime andnud Islandi suurim Geysir aktiveerus viimati peale väikest maavärinat 2003. aastal. Sestsaadik on pursete periood pikenenud ja muutunud ebaregulaarseks. 2010. aastal toimus ainult kümme ennustamatut purset. Siiski saavad huvilised kuni 70 m kõrgusi purskeid nautida kindlatel ja erakorralistel asjaoludel nagu näiteks vabariigi aastapäev või tähtsate väliskülaliste kohalviibimised. Kuidas purskeid esile kutsutakse? ☺ Pikaajalist vanglakaristust kandnutel võib küsimusele vastamine ehk lihtsam olla.

8. See tegelaskuju ilmus koomiksitesse märgatavalt hiljem kui Superman, Batman, Spiderman jt superkangelased - alles 1974. aastal, kuid praegu loetakse teda üheks populaarsemaks, kui mitte kõige populaarsemaks superkangelaseks üldse. Seda tõestavad pool tosinat filmi, mitu arvutimängu ja lugematul hulgal koomikseid, mille nimetegelaseks või üheks peategelastest ta on. Teda ihkasid kinolinal kehastada Viggo Mortensen, Mel Gibson, Russel Crowe ja Keanu Reeves, kuid rolliga sai staariks hoopis Hugh Jackman, kes kutsuti asendama esialgselt välja valitud Dougray Scotti, kes ei saanud "Mission Impossible 2" võtetelt tulema. Eestlastest on teda kehastanud Ott Sepp. Kellest on jutt?

9. Kummaliste teadussaavutuste auhinna nimi IG Nobel e on sõnademäng. Mida tähendab *ignobile* ladina keeles?

10. Kes on pildil? Tüüp armastab tavaliselt veel sigarit tõmmata, rummi rüübata ja oma preestrite palveid kuulata.

ULME

11. Kes on pildil? Pildil kehabab ta “Star Wars” filmis Surmatähe komandöri, ent surematu kuulsuse on ta ära teeninud Christopher Lee partnerina, kehabades Dracula lepitamatut vastast Abraham van Helsingit.

12. Selle India ookeanis asuva Madagaskari suuruse väljamõeldud saarekese “avastas” 1995. aastal kunstnik ja raamatuillustraator James Gurney. Saart tuntakse seal asuva omapärase tsivilisatsiooni järgi, mille on rajanud aegade jooksul saare randa jõudnud merehädalised koos saare põliskasukatega. Praeguseks hetkeks seikleavad saareasukad paaris tosinas romaanis, mis on ilmunud 30 riigis (sh ka Eestis), teleseriaalis (näidatud ka Eestis), filmis ja viies arvutimängus. Mis saar/kultuur?

13. Ta sünniajaks on hiljem arvatud 22. september 1290. austral. Kõrvalises maakonnas jõukas peres sündinult ja kasvanult pole ta varasemast elust teada suurt midagi. Tema laiema tuntuse alguseks võib pidada aastat 1341, mil ta iseendalegi ootamatult liitus rühma seiklejatega, kelle eesmärgiks oli tagasi troonile upitada üks eksiilis elav valitseja. Kuigi eesmärk saavutati vaid osaliselt ja ka loodetud tasu jäi vähemaks kui lubatud, piisas sellestki, et kodukohas ta rikkusest legende rääkima hakataks. Isegi tema pärijatel tuli selle pärast suuri sekeldusi. Tema reisimuljete põhjal kirjutatud päevik on tähtsaim tolleaegse ajaloo allikas. See on tuntud mitme pealkirja all, milledest võib-olla kõige teaduslikum nimetus oleks "Lääneraja Punane Raamat". Algne raamat pole säilinud, kuid temast on tehtud arvukalt koopaid, milledest tähtsaimat nimetatakse ka Taani raamatuks. Tõele au andes tuntakse seda teost paremini siiski teise pealkirja all ja ka teise autori tööna. Oma pika elu viimased paarkümmend aastat veetis ta luuletusi kirjutades ning rahvajutte ja pärimusi üles tähendades, saades sellel alal tunnustatud autoriteediks. Kellest on jutt?

14. 3. aprillil 1973. austral teeb Martin Cooper New Yorkis esmakordselt midagi, mida meie (või vähemalt suur osa meist) teeme nüüd iga päev. Küsitava tegevuse juures oli tema partneriks Joel Engel. Tegevuseks kasutas ta eset mis kaalus 1.1 kilo. Mehe eeskujuks olevat olnud Star Treki kapten Kirk. Mida tegi Martin Cooper?

15. See pildil olev hoone oli aastatel 1890 - 1901 maailma kõige kõrgem hoone. Mis linnas see asub?

SPORT

16. Malta on riik ja saar Vahemeres. Sõudmises toimuvad võistlused aga hoopis Malta järvel. Millise suure linna sees asub see järv?

17. Millega läks 13. veebruaril 2010. austral olümpiaajalukku 2008. aasta euroopa meister Läti kiiruisutaja Harald Silovs?

18. Peale Esimest maailmasõda ei lubatud Saksa kui sõjasüüdlase sportlasi kaua aega esineda olümpiamängudel. Vastuseks sellele korraldasid sakslased oma mängud. Kuidas neid nimetati? Muide talimängud olid kavas selles võistlusseerias enne kui tegelikel olümpiatel neid korraldati. Vihjeks: nimetus on sarnane ühe saksa autori kuulsaimale teosele.

19. Kes on Eesti jäähokikoondise peatreener? Täpselt sama nimega isikud on tuntud nii poliitikas kui ka kriminaalses maailmas.

Palume nimetada nii ees- kui perekonnanime.

20. Millise minimaalse käikuda arvuga võib algseisust malelauale ilmuda matt?

AEG JA LUGU

21. Kes oli 1940. aasta Riigivolikogu valimistel ainuke sõltumatu kandidaat?

22. Disney stuudio tehniline direktor, ulmekirjanik, NASA Kuu-missioonide kanderaketi Saturn V arenduse juht, mehitatud Marsilennu tehniliste tingimuste esmasõnastaja, National Space Institute esimene president, Daimler-Benz kontserni direktorite nõukogu liige.

Küllaltki imposantne CV, kuid tuntuim saavutus pärineb tema elu varasemast perioodist, mil küsitava sõjaliseks auastmeks oli SS-Sturmbannführer. Loomulikult lisandusid ka süüdistused sõjakuritegudes. Kes?

23. Muhamedi kõrvale on maetud 2 esimest kaliifi Abu Bakr ja Umar. Lisaks on jäetud 1 vaba koht. Keda ootavad moslemid sinna maetavat?

24. Milline Euroopa pealinn purunes II maailmasõja käigus mitte niivõrd lahingutegevuse kui maavärina läbi?

25. Selle Euroopa saare lipp on must - roheline. Saare pindala on 463 km² - suurim omal maal. Saare lähedal toimus 18. sajandil ajalooline lahing, kus ratsavägi alistas jässe kinnikülmunud laevastiku - ainus omataoline juhtum sõjaajaloos. 20. sajandil toimus saarel grusiinide ülestõus. Mis saarega on tegemist?

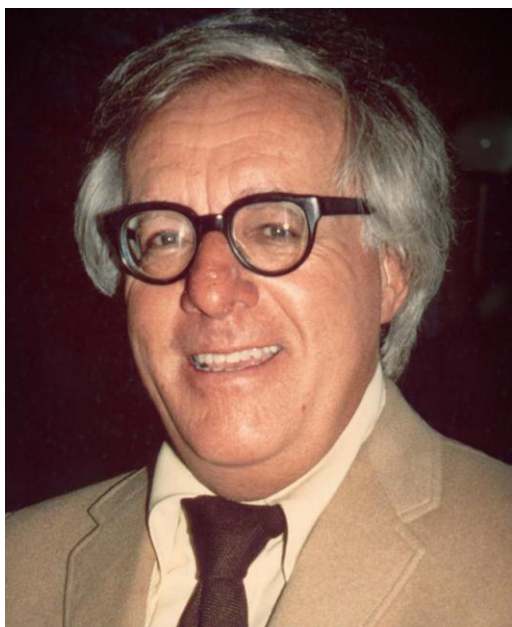
NIMI EI RIKU MEEST

26. Tavapäraselt annavad kirjanikud välja raamatu kas oma pärisnime või pseudonüümi all. See möödunud aastal juubelit tähistanud tõlkija, kirjandusteadlane ja luuletaja on aga hiljaaegu välja andnud raamatu "Oo Hamlet, mu vend! Isegi vihmal on hing", mille kaante vahele on ta koondanud nii enda kui oma pseudonüümi nime alla koondatud tekstid. Mis on selle kirjaniku nimi ja pseudonüüm, kes sellise kahenimelise teose välja andis? 1 õige vastus annab 1 punkti.

27. Milline on maailma levinuim perekonnanimi (arvestades ka samakõlalisi variatsioone)?

28. Tseerium ja palladium on keemilised elemendid, mis avastati 1803. aastal ja said nime hoopis teises teadusalas toimunud avastuste järgi. Ka hiljem on elemente sama põhimõtte järgi nimetatud. Mille järgi (2 nimetust) said need elemendid nime?

29. "Jules Verne oli mu isa, George Herbert Wells mu kõikiteadja onu, Edgar Allan Poe mu nõbu, kes alailma pimedal pööningul nahistas nagu nahkhiir. Flash Gordon ja Buck Rogers olid mu vennad ja mängukaaslased. Ongi kogu mu sugupuu. Lisan veel, et minu emaks tõenäoliselt oli Mary Wollstonecraft Shelley." Nii on enda kohta väitnud pildil olev kirjanik. Kes?

30. See saar on tuntud ingliskeelses kirjanduses ka kui Guano Island. Selle saare koordinaadid on $58^{\circ}07'07''\text{N } 22^{\circ}30'37''\text{E}$. Revolutsioonikeerises kuulutas see saar end 1906. austral vabariigiks, samal ajal jõuti ka vastvalitud president kukutada ning uus valida. Tänapäeval on see saar püsielanikkonnata. Mis saarest käib jutt?

AK

31. Kiir ei saanud põllumehiks ega mõisavalitsejaks, kuid presidendiks küll ilmselt saab kui kuri saatus vahele ei tule. Millise maa presidendiks saab härra Kiir selle aasta 9. juulil ning mis on selle maa pealinn?

32. 1975. austral sai Ernő Rubik Ungari patendi oma maagilisele kuubikule, millest peagi kujunes üks kõigi aegade edukamaid mänguasju. Mõned faktid: $3 \times 3 \times 3$ kuubikul on 5 kvintiljonit erinevat võimalikku asendit, millest 2010 austral avaldatud arvutuste järgi on võimalik kõige rohkem 20 liigutusega kuubik tagasi algasendisse keerata. Korraldatakse kuubiku lahendamise võistlusi, kus lahendus tuleb saavutada pimesi, jalgadega või ilma vahepeal hingamata vee all. Milline on aga praegusel hetkel kehtiv kiirusrekord? Eksimisvõimalus: kuni 10% 2 punkti, 10-20% 1 punkt

33. Pildil on 2 naabermaade poliitikut, kes väidetavalt esindavad põlisrahva huve?

34. Gruusial ja Lätil on üks ühine riigipüha mida ei ole teistel maadel, kuigi võiks... Pühad on siis vastavalt 25. veebruaril ja 17. juunil. Tõsi, ka Moldovas püüti sama püha kehtestada, kuid konstitutsioonikohus keelas selle ära. Mis püha?

25. Andrus Veerpalu on võitnud 15.02.2011 seisuga 6 maailmakarika etappi, kuid vaid ühes võistluspaigas on ta võitnud 2 korda. Millises?

VARIA

36. Milline sümbol lisati Morse tähestikku viimasena? (2004. austral). Vastamist hõlbustab juuresolev kood.

· - - · - ·

37. Kui helikopter stardib Pärnu kesklinnast ja lendab otse põhjasuunas 980 km kuni põhjapolaarjooneni, seejärel pöörab itta ja lendab uuesti 980 km, pöörab lõunasse 980 km ning viimaks läbib 980 km lääne suunas, siis kus ta maandub ?

38. Kuidas nimetatakse seda loogikaülesannet? Värvitakse ära mõned ruudud nii, et ükski number ei esineks lõpplahenduses üheski reas ega veerus rohkem kui ühel korral. Mustaks värvitud ruudud ei tohi omavahel külgipidi kokku puutuda. Värvimata ruudud peavad moodustama ühtse ühise ala.

4	8	1	6	3	2	5	7
3	6	7	2	1	6	5	4
2	3	4	8	2	8	6	1
4	1	6	5	7	7	3	5
7	2	3	1	8	5	1	2
3	5	6	7	3	1	8	4
6	4	2	3	5	4	7	8
8	7	1	4	2	3	5	6

	8		6	3	2		7
3	6	7	2	1		5	4
	3	4		2	8	6	1
4	1		5	7		3	
7		3		8	5	1	2
	5	6	7		1	8	
6		2	3	5	4	7	8
8	7	1	4		3		6

39. Milline oli viimane euroopa riik, kelle valuuta oli seotud USA dollariga? Sellest loobuti 1997. austral.

40. Pildil oleva Kuldgloobusega pärjatud Kanada näitlejanna perenimi langeb kokku ühe nõukogude multifilmitegelase nimega. Keemias on samanimeline rühm ja arvatavasti on nii mõnedki siinviibijad täna seda sõna meie küsimusi nähes kasutanud. Mis nimi?

VASTUSED

1. Heelysed
2. Aisha
3. (Sweet Talking) Ken
4. Emod
5. Lolo Ferrari (sünd. Eve Valois)
6. Kavatsus kõik pardal olivad tappa
7. seebipulber valatakse kraatrisse
8. Wolverine (Ahmmees)
9. matslik, maalähedane, mitteaadellik, vääritu
10. Parun Samedi, voodoo-jumal
11. Peter Cushing
12. Dinotopia
13. Bilbo Baggins (Paunaste)
14. Esimese mobiiltelefoni kõne üle võrgu.
15. Ulm
16. Poznan
17. Esimene kes võistles olümpial nii lühi kui pikamaaraja kiiruisutamises. Ja ta tegi seda ühel päeval saades pikal rajal 20. ja lühirajal 10. koha.
18. Deutche Kampfspiele
19. Dmitri Medvedev
20. 2
21. Jüri Rajur-Liivak
22. Wernher von Braun
23. Jeesust (kui ta Messiana tagasi tuleb)
24. Moldova pealinn Kishinev (Chisinau)
25. Texel (Hollandis)
26. Jüri Talvet / Jüri Perler
27. Li
28. Asteroidid Ceres ja Pallas
29. Ray Bradbury
30. Linnusitamaa
31. Lõuna - Sudaan; Juba
32. 6,65 sekundit
33. Jimmie Akesson – Rootsi demokraatide juht, Timo Soini - Põlissoomlaste partei juht
34. Nõukogude okupatsiooni päev
35. Oslos, Holmenkollenis

36. @

37. Tartus

38. Hitori

39. Leedu

40. Sandra Oh

Võistkond MUSTER. Küsimused: Kalle Klauks, Rauno Pärnits, Marge Pärnits, Ants Särgava, Ants Vihmand